

Complexnummer: 527512

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Complexnaam

De Wildenborgh

Aantal complexonderdelen

8

Monumentnummers van complexonderdelen

527513, 527514, 527515, 527516, 527517, 527518, 527519, 527520

Woonplaats

Vorden

Gemeente

Bronckhorst

Provincie

Gelderland

Locatie van het hoofdoject

Wildenborchseweg 20, 7251 KG te Vorden

Complexomschrijving

Omschrijving van het complex

De HISTORISCHE BUITENPLAATS DE WILDENBORCH ligt in het landelijk gebied tussen Lochem en Vorden; de aanleg bestaat uit een landschappelijk park, XIX, rond het huis en ten zuiden en westen ervan een wandelbos; er is een uitgebreid complex van -gedeeltelijk rechte- watergangen en slingervijvers; achter het huis, in de as, ligt een "grand canal"; in de jaren 30 van de 20e eeuw zijn er in het landschappelijk deel achter het huis elementen toegevoegd en veranderd, waarbij Engelse invloeden zeer merkbaar zijn: o.a. tuinkamers omgeven door hagen, brede borders, vormbomen van taxus en buxus en toepassing van ceders. Naast het huis met middeleeuwse oorsprong is er een groot bouwhuis met dienstwoning, stallen en koetsruimte; verder zijn er een tennisbaan, houten bouwsels, hekken, een stenen brug en tuinsculpturen. Het gehele complex wordt begrensd door agrarisch gebied van derden.

DE HISTORISCHE BUITENPLAATS bestaat uit: HOOFDGEBOUW(1), PARKAANLEG (2), BOUWHUIS (3), HEKKEN (4), STENEN BRUG (5), MUREN en SCHUTTINGEN (6), BOUWSELS (7) en SCULPTUREN (8).

Op de bij de beschrijving behorende kaart is de omgrenzing van het complex alsmede de aanduiding der onderdelen aangegeven.

Binnen het complexgebied bevinden zich de volgende onderdelen, die niet beschermenswaard zijn: de houten parkbruggen en de nieuwe garage direct ten oosten van het huis.

Waardering

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

De HISTORISCHE BUITENPLAATS WILDENBORCH is van algemeen cultuurhistorisch belang vanwege de ouderdom, de landschappelijk-visuele kwaliteit en de sterk door de Engelse tuinarchitectuur beïnvloede tuinelementen en -onderdelen uit de jaren 30 van de 20e eeuw.

Monumentnummer*: 527513

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	01 november 2004
Kadaster deel/nr	82868/116

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Vorden	Bronckhorst	Gelderland

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
Vorden	

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Vorden	C			1416

*Omschrijving***

Omschrijving onderdeel 1: HOOFDGEBOUW

Het hoofdgebouw bestaat uit een centrale ronde toren (XVIIb), twee aan west- en oostkant aangebouwde zijvleugels (1782) en een achthoekige achterbouw (1847), alle van baksteen. De ronde toren, waarschijnlijk een overblijfsel van de verdedigbare voorpoort, telt drie verdiepingen op een kelder; een plat dak met afsluitende boogfries (1847); diepgeprofileerde halfronde bogen in neogotische trant boven ingang en vensters (1847). Symmetrische zijvleugels van drie traveeën; twee bouwlagen met 6-lichtvensters op hoge kelderverdieping; schilddaken met grijze pannen, hoekschoorstenen en een dakkapel boven de middelste travee; de oostvleugel in 1931 verlengd met een lagere keukenaanbouw in dezelfde bouwstijl. Driezijdig uitspringende achterbouw van twee bouwlagen onder een dak met vijf vlakken, schoorsteen en luiddklokje; tuindeuren; in de achtergevel van de oostvleugel een verbrede raampartij met tuindeuren, XXb. Inwendig ondermeer: in de toren ribloze kruisgewelven, zowel in de kelder als op de parterre; in de oostvleugel een eetkamer met eiken Lodewijk XVI-betimmeringen.

Waardering

HOOFDGEBOUW, van algemeen belang:

- vanwege de ouderdom;
- vanwege de bijzondere architectuur: integratie van de middeleeuwse toren in latere bouwdelen;
- vanwege de ensemblewaarden in relatie met de parkaanleg en de overige complexonderdelen.

<i>Hoofdcategorie</i>	<i>Subcategorie</i>	<i>Functie</i>
-----------------------	---------------------	----------------

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Kastelen, landhuizen en parken

Kasteel, buitenplaats

Kasteel

Monumentnummer*: 527514

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	01 november 2004
Kadaster deel/nr	82868/109

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Vorden	Bronckhorst	Gelderland

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
Vorden	

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Vorden	C			1415
Vorden	C			1086
Vorden	C			1416
Vorden	C			1115
Vorden	C			1085
Vorden	C			668
Vorden	C			1418
Vorden	C			1417

*Omschrijving***

Omschrijving onderdeel 2: PARKAANLEG

De parkaanleg bestaat uit:

- a. landschapspark
- b. moestuin
- c. aanleg jaren 30 van de 20e eeuw
- d. wandelbos

Ad a.: in feite kan het gehele complexgebied gezien worden als een aanleg in de Engelse landschapsstijl, XIX; het gedeelte rond het huis heeft echter een ander karakter dan het bosgedeelte vanwege een veel meer open structuur, zodat het wandelbos onder d. apart

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

behandeld wordt. Het nogal willekeurige patroon van slingervijvers en watergangen strekt zich over de gehele parkaanleg uit; het grand canal is vanuit het vijverpatroon pas als zodanig gevormd op het einde van de 19e of in het begin van de 20e eeuw. Het huis wordt links en rechts door hoog geboomte ingesloten, zodat het zandloperpatroon ontstaat: visueel is het voorpark op deze wijze afgesloten van het achterpark; het voorpark bestaat uit een grote wei met enkele solitair en kleine vijvers; langs de westkant van de wei loopt de gebogen oprit (puinverharding) vanaf de Wildenborchseweg naar het ronde voorplein direct voor het huis; het voorplein is een rond grasveld omringd door een rondlopend pad langs de ingang van het huis; het deel naar het bouwhuis heeft een klinkerverharding, de rest is met puin verhard; het achterpark bestaat uit een groot iets geaccidenteerd grasveld direct achter het huis; aan het einde ervan begint het grand canal, dat doorloopt in het gebied van het wandelbos; in het achterpark liggen de (verkleinde) moestuin (zie onder b.) en de tuindelen van de jaren 30 (zie onder c.).

Ad b.: de huidige moestuin, in oorsprong wellicht XVIII, ligt op korte afstand ten zuidoosten van het huis; er zijn nog delen tuinmuur en schutting (zie onder 6); delen van de vroeger grotere tuin (en wellicht boomgaard) zijn in de jaren 30 omgevormd tot siertuinen (zie onder c.)

Ad c.: in de jaren 30 van de 20e eeuw zijn delen van het achterpark en de moestuin naar de mode van de Engelse tuinkunst van die periode veranderd, c.q. in meer of mindere mate aangepast; zo zijn er ontstaan: een vierkante door een hoge beukenhaag (zuid- en oostzijde als loofgang) omgeven tuin, bestaande uit een gazon met in het midden een beeldengroep (zie onder 8) en in de hoeken vier ceders (één is inmiddels verdwenen); aan de noordzijde symmetrisch aansluitend aan deze tuin is een kweektuin met lage buxushagen, aan de noordzijde gesloten door een halfronde lage beukenhaag; deze tuin, waarin twee tuinbeeldjes (zie onder 8), heeft een middenas, die gericht is op de beeldengroep in de vierkante tuin; deze beide tuinen liggen aan de zuidwestkant van het grote centrale gazon achter het huis in de bosrand; dit gazon is (gedeeltelijk was) begeleid door brede plantenborders, waarin langs de oostrand enkele grote vormsnoei-taxussen (topiary); in het gazon o.a. een magnolia en een ceder. Ten oosten van het grote gazon zijn ontstaan: een tennisbaan (gravel) met prieel, een langgerekte zwemvijver of petit canal met aan het ene einde een prieel en aan het andere een tuinbeeld; vanuit het huis gezien loopt er een diagonale lijn, deels begeleid door een golvende taxusheg, als wandeling door en langs aaneengeschaalde tuinen naar het zuidoosten; in de tuinen een tuinbeeld (zie onder 8) in rond rozenbed, een zonnewijzer, een tuintrap van vijf treden (hardsteen) geflankeerd door wapenleeuwen en pijnappels.

Ad d.: het westelijk en zuidelijk deel van de totale aanleg bestaat uit een wandelbos, Bosket genaamd, met opgaand oud loofhout, slingervijvers en -paden; in het bos is slechts één open plek, nl. een weiland aan het einde van het grand canal; naar het zuiden toe versmalt de wei zich tot de breedte van het canal; aan het einde ligt, in de bosrand (de grens van het complexgebied), een uitzichtheuveltje in de as.

Waardering

PARKAANLEG, van algemeen belang:

- vanwege de ouderdom;
- vanwege de visueel-landschappelijke waarde;
- vanwege de bijzondere inpassing van de Engelse tuinen in het oudere park.

Hoofdcategorie

Subcategorie

Functie

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Kastelen, landhuizen en parken

Tuin, park en plantsoen

Historische aanleg

Monumentnummer*: 527515

Status rijksmonument
Inschrijving register* 01 november 2004
Kadaster deel/nr 82868/105

Woonplaats* Vorden
Gemeente* Bronckhorst
Provincie* Gelderland

Locatiennaam Vorden
Locatieomschrijving

Kadastrale gemeente* Vorden
Sectie* C
Kadastraal object*
Appartement aanduiding
Grondperceel 1417

Omschrijving**

Omschrijving onderdeel 3: BOUWHUIS

Bouwhuis, XIXa; bakstenen gebouw van één bouwlaag onder schilddak op L-vormige plattegrond. Symmetrische voorgevel (westzijde) van negen traveeën met uitspringende middenpartij met smallere puntgevel van later datum (3 traveeën); meerruitsvensters; noordgevel met drie ronde koetsdeuren waarboven sluitstenen met de data 1850, 1937 en 1816; zuidgevel met één koetsdeur; aan achterzijde aanbouw van later datum; dak met grijze pannen en drie schoorstenen, géén goten.

Waardering

Het BOUWHUIS is van algemeen belang:

- vanwege de ouderdom;
- vanwege de stoere, harmonische architectuur;
- als wezenlijk historisch en functioneel onderdeel van de buitenplaats.

Hoofdcategorie Kastelen, landhuizen en parken
Subcategorie Bijgebouwen kastelen enz.
Functie Bouwhuis

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 527516

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	01 november 2004
Kadaster deel/nr	82869/11

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Vorden	Bronckhorst	Gelderland

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
Vorden	

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Vorden	C			1415
Vorden	C			1416

*Omschrijving***

Omschrijving onderdeel 4: HEKKEN

Er zijn drie hekken:

1. hek aan de Wildenborchseweg bij het kruispunt met de Schoolhuisweg als ingang naar het wandelbos: 4 bakstenen pijlers met ijzeren hekvleugels, XXb.
2. hek in tuinmuur, aangebouwd aan de westvleugel van het huis, XXb: bakstenen kruispijlers met zandstenen dekplaten waarop zandstenen ronde dekselvazen; ijzeren hekvleugels met spijlen naar het midden oplopend.
3. hek nabij de houten kleinveestal (zie onder 7) bij de moestuin: laag smeedijzeren hek in Lodewijk XV-stijl tussen dunne ronde gietijzeren pijlers met de naam WILDEN-BORCH in de twee hekvleugels, wellicht XIXd.

Waardering

De HEKKEN zijn van algemeen belang:

- vanwege de ouderdom;
- vanwege de functionele en cultuurhistorische waarden;
- als historische en ornamentale onderdelen van de parkaanleg.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Tuin, park en plantsoen

Functie

Monumentnummer*: 527517

Status rijksmonument
Inschrijving register* 01 november 2004
Kadaster deel/nr 82868/197

Woonplaats* Vorden
Gemeente* Bronckhorst
Provincie* Gelderland

Locatiennaam Vorden
Locatieomschrijving

Kadastrale gemeente* Vorden
Sectie* C
Kadastraal object*
Appartement aanduiding
Grondperceel 1416

Omschrijving**

Omschrijving onderdeel 5: STENEN BRUG

Bakstenen brug, XXb, over doodlopende watergang ten zuidoosten van het huis als onderdeel van de tuinen in de jaren 30-stijl: wangen zonder togen, waardoor de brug zeer massief oogt; in de zuidwang een zandstenen masker van een man met baard, XVIIa; aan de huiszijde van de brug eindigen de wangen in vierkante hoge bakstenen pijlers bekroond door zandstenen bebaarde koppen, XVIIIc; de koppen zijn nagenoeg identiek en vormden samen ooit een Januskop.

Waardering

STENEN BRUG, van algemeen belang:

- vanwege de ouderdom;
- vanwege de bijzondere vormgeving, zo kenmerkend voor de jaren 30 van de 20e eeuw;
- als ornamenteel onderdeel van de parkaanleg;
- vanwege de kunsthistorische waarden van het geïncorporeerde beeldhouwwerk.

Hoofdcategorie Kastelen, landhuizen en parken
Subcategorie Tuin, park en plantsoen
Functie Brug(L)

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 527518

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	01 november 2004
Kadaster deel/nr	82868/193

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Vorden	Bronckhorst	Gelderland

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Vorden	C			1416

Omschrijving**

Omschrijving onderdeel 6: MUREN en SCHUTTINGEN

Muren en schuttingen, bestaande uit: a.: moestuinmuur, XIX: gepleisterde baksteen met rollaag; lattenhekken voor leifruit; houten schuttingen, XIX, ook met latwerk voor fruit. b.: muur aansluitend aan de westvleugel (waarin hek genoemd onder 4), XXb: baksteen met ezelsrug. c.: muur aansluitend aan de oostvleugel van het huis, XXb: kort stuk muur met haakse hoek, baksteen met platte rollaag; in de muur een rond deurtje, waarbij de rollaag half rond meeloopt met de ronding van de deur.

Waardering

MUREN en SCHUTTINGEN, van algemeen belang:

- vanwege de ouderdom;
- vanwege de functionele waarden;
- als ornamentele onderdelen in de parkaanleg.

<i>Hoofdcategorie</i>	<i>Subcategorie</i>	<i>Functie</i>
Kastelen, landhuizen en parken	Tuin, park en plantsoen	

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 527519

Status rijksmonument
Inschrijving register* 01 november 2004
Kadaster deel/nr 82868/189

Woonplaats* Vorden
Gemeente* Bronckhorst
Provincie* Gelderland

Locatiennaam Vorden
Locatieomschrijving

Kadastrale gemeente* Vorden
Sectie* C
Kadastraal object*
Appartement aanduiding
Grondperceel 1416

Omschrijving**

Omschrijving onderdeel 7: BOUWSELS

Bouwsels, bestaande uit:

a.: houten schuur voor kleinvee, XIX; direct ten noorden van de moestuin; verticale delen; zadeldak zonder goten; grijze pannen; eind jaren 80 gerestaureerd.

b.: badhuisje bij de zwembijver, XXb: houten getimmerte onder schilddak met grijze pannen; aan vijverzijde open en dak geschraagd door ronde palen.

c.: prieel bij tennisbaan, XXb; wanden van riet (origineel?) en in de lengte gespleten halfronde stammetjes; schilddak met grijze pannen; zijde aan tennisbaan open.

Waardering

BOUWSELS, van algemeen belang:

- vanwege de ouderdom;
- als functionele en ornamentale onderdelen in de parkaanleg.

Hoofdcategorie Kastelen, landhuizen en parken
Subcategorie Bijgebouwen kastelen enz.
Functie Schuur(L)

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 527520

Status rijksmonument
Inschrijving register* 01 november 2004
Kadaster deel/nr 82869/32

Woonplaats* Vorden
Gemeente* Bronckhorst
Provincie* Gelderland

Locatiennaam Vorden
Locatieomschrijving

Kadastrale gemeente* Vorden
Sectie* C
Kadastraal object*
Appartement aanduiding
Grondperceel 1416

Omschrijving**

Omschrijving onderdeel 8: SCULPTUREN

Sculpturen, bestaande uit:

a.: stel sfinxen

b.: stel vazen

c.: stel putti

d.: beeldengroep

e.: Pan

f.: zonnewijzer

g: bordestrap met wapenleeuwen

Ad a.: ter weerszijden van de hoofdingang; stel zandstenen liggende sfinxen, XVIIIa/b.

Ad b.: achter het huis, ter weerszijden van de tuinkamer; stel zandstenen vierkante dekselvazen op balustervormige sokkels, Lodewijk XV.

Ad c.: in de kweektuin; stel zandstenen putti op vierkante sokkels, XVIIc; voorstellende "herfst" en "zomer"; sokkels met festoenen van

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

fruit en bloemen.

Ad d.: centraal in vierkante tuin; zandstenen groep op vierkante sokkel, voorstellende Apollo en Daphne met kleine cupido; midden XVII; toegeschreven aan Pieter Adriaansz. 't Hooft.

Ad e.: in de ronde rozentuin bij de tennisbaan; zandstenen beeld zonder sokkel, voorstellende jonge sater met kleine faun, XVIIIb; van de hand (monogram) van Pieter van Bourscheidt.

Ad f: natuurstenen vierkante zonnwijzer op kelkvormige voet, geplaatst op natuurstenen ronde zuil, XVII op verdiept gazon ten zuidoosten van het huis.

Ad. g: natuurstenen trap met wapenleeuw en pijnappel aan weerszijden, XIX: de trap markeert de overgang van het parkgedeelte ten zuidoosten van het huis naar het iets lager gelegen gazon met zonnwijzer.

Waardering

SCULPTUREN, van algemeen belang:

- vanwege de hoge kunsthistorische waarden;
- vanwege de ornamentele waarden in de aanleg;
- als wezenlijke onderdelen in de neo-geometrische tuindelen.

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Tuin, park en plantsoen

Functie

Tuinsieraad

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument